

Versió en Lectura Fàcil

La història del Castell de Cornellà

La Mirada Tàctil

**Diputació
Barcelona**

**Ajuntament de
Cornellà de Llobregat**

Text: Departament de Patrimoni Cultural.
Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Adaptació a Lectura Fàcil: Germán Medina i Laia Vidal
(Associació Lectura Fàcil)

Maquetació: Carme Guiral

Fotografia coberta: Castell de Cornella, any 1955.
AHCL, *L'Abans*, Joan Flo i Tutusaus

Crèdits fotogràfics:

©Gamigar

©Raül Costal

©Departament de Patrimoni Cultural.

Ajuntament de Cornellà de Llobregat

©Arxiu Històric Municipal de Cornellà de Llobregat.

Fons: *L'Abans*.

Aquest logotip identifica els materials de Lectura Fàcil que segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) i d'Inclusion Europe quant al llenguatge, el contingut i la forma, amb l'objectiu de facilitar-ne la comprensió. L'atorga l'Associació Lectura Fàcil (www.lecturafacil.net)

Sumari

Introducció	4
L'estructura de l'edifici	5
Primera etapa: del segle XIII (13) al XV (15)	6
Segona etapa: segle XVI (16)	8
Tercera etapa: segle XVII (17)	10
En l'actualitat	12
Castell de Cornellà	14

Introducció

El Castell de Cornellà
és l'edifici més antic de la ciutat.
És a la part alta d'un petit turó.

Des d'allà antigament
es podia veure el paisatge que l'envoltava:

- El final del riu Llobregat.
- Sant Boi de Llobregat a l'altra banda del riu.
- Els antics camins que portaven a Cornellà.

Les restes arqueològiques trobades a Cornellà
ens expliquen que des de l'època romana
i durant l'edat mitjana ja vivien persones
entre l'església de Santa Maria i el Castell,
molt abans que es construís el Castell.

Documents dels segles ^{XI} (11) i ^{XII} (12) ens diuen
que també hi havia una torre de defensa a la zona,
ad locum Cornelianus, que vol dir «a Cornellà».

L'estructura de l'edifici

És probable que el Castell es construís entre els segles XIII (13) i XIV (14).

Té forma quadrada, amb un pati al mig i una torre a cada cantonada.

La base dels murs i les torres estan fets de pedra. La resta de l'edifici està construït amb tàpia, que és una barreja de terra i aigua.

L'aspecte que té avui dia és el resultat de molts canvis i obres que s'han fet al llarg del temps, segons l'ús que tenia.

▲ Castell de Cornellà.

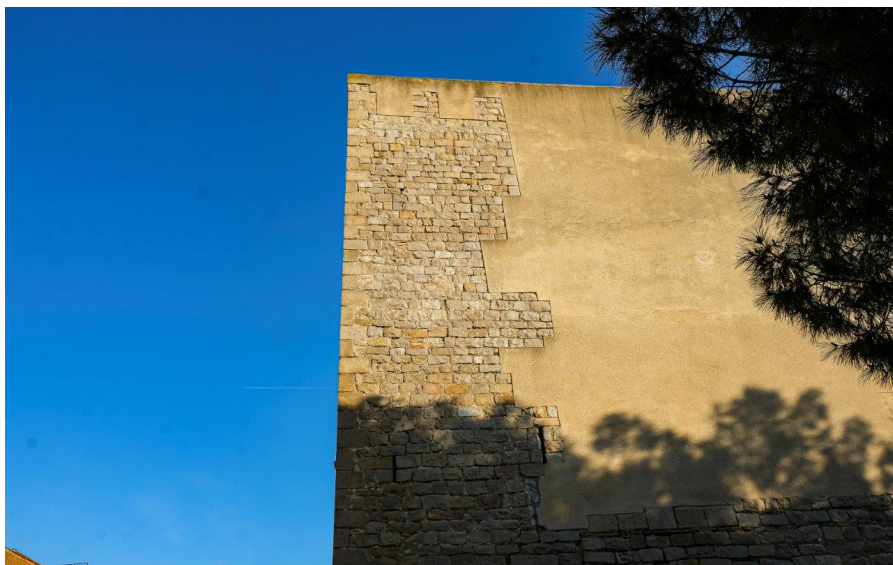
Fotografia: Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Primera etapa: del segle XIII (13) al XV (15)

Durant aquesta primera etapa,
el Castell de Cornellà va tenir dues funcions:
agrícola i militar.

Entre els segles XIII (13) i XIV (14)
es van construir
la planta baixa i les dues torres de la façana principal.

Aquesta construcció formava part
d'una gran finca agrícola
que una família noble de Barcelona, els Mallol,
va comprar en aquell temps.

▲ Merlets. Fotografia: Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Al segle xv (15), entre 1462 i 1472, hi va haver una guerra important a Catalunya: la Guerra Civil catalana.

Durant aquest conflicte, la Diputació del General (una institució de govern de Catalunya) va confiscar el Castell i se'l va quedar provisionalment.

Encara avui, al Castell de Cornellà, podem veure elements militars d'aquella època, com ara:

- **Espitlleres o sageteres:** petites obertures per disparar fletxes o altres armes.
- **Matacans:** estructures a la part alta per defensar-se des de dalt.
- **Merlets:** les puntes o formes dentades a dalt de les torres, típiques dels castells.

▲ Finestres espitlleres. Fotografia: Ajuntament de Cornellà

Segona etapa: segle xvi (16)

En aquesta segona etapa, el Castell deixa de tenir funció militar i es converteix en una casa senyorial.

A finals del segle xv (15), la família Ribes recupera el Castell, després que fos confiscat durant la guerra.

Una dona de la família, Adriana de Ribes, va ser l'única propietària que hi va viure.

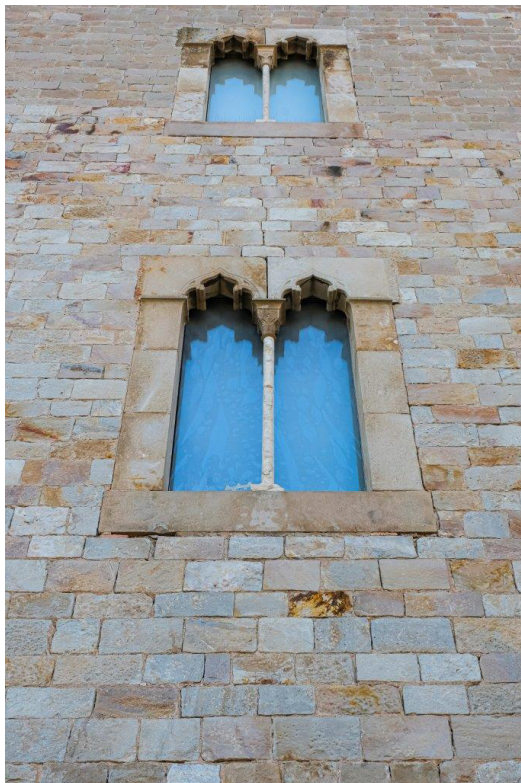

▲ Escut familiar dels Ribes. Fotografia: Raül Costal

Adriana de Ribes va fer moltes reformes i millores.
Va transformar el Castell en un gran casal gòtic:

- Va construir un primer pis i una escala de pedra.
- Va afegir un gran arc a l'entrada del pati central.
- Va decorar l'edifici amb figures en relleu i finestres amb columnes petites (anomenades finestres coronelles).

També va ajudar a reformar l'església de Santa Maria:
va pagar una campana que duia el seu nom
i una altra que duia el nom del seu marit, Climent.

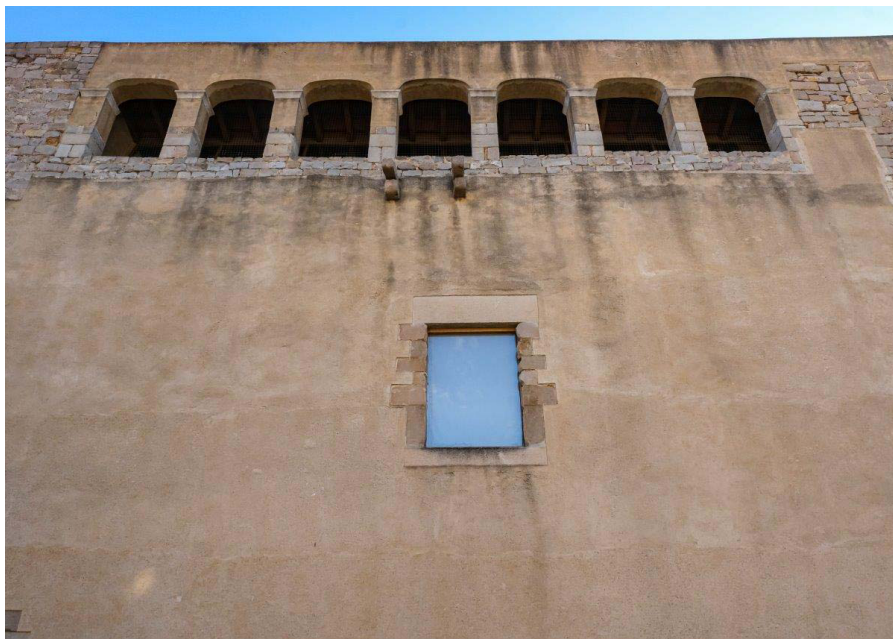

◀ Finestres coronella.
Fotografia: Ajuntament
de Cornellà de Llobregat

Tercera etapa: segle xvii (17)

En aquesta tercera etapa,
el Castell va seguir utilitzant-se per a l'agricultura.

En aquella època, un senyor de la noblesa
de Barcelona, Baltasar d'Oriol i Marcet,
va comprar el Castell i les terres del voltant.

▲ Galeria de solana. Fotografia: Ajuntament de Cornellà

En aquell moment, el Castell estava en molt mal estat.

Baltasar d'Oriol va fer reformes i el va convertir en una gran casa de pagès, per conrear el camp.

Encara avui es poden veure dues parts molt importants d'aquella etapa, a la planta baixa del Castell:

- Una **sitja**, que servia per guardar el cereal.
- Una **premsa** per fer vi.

▲ Sitja.
Fotografia: Gamigar

▲ Premsa de vi.
Fotografia: Raül Costal

En l'actualitat

Ara l'edifici és propietat
de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat
que el va rehabilitar entre l'any 1992 i l'any 2000.

▲ Gran arc d'accés al pati. Fotografia: Raül Costal

Com a edifici públic, el Castell té nous usos.

A la planta baixa trobem:

- Una sala d'exposicions temporals que també serveix per fer actes i activitats.
- Unes vitrines amb les restes arqueològiques de les excavacions del Castell.
- Un pati interior on es fan concerts i altres activitats.

A la primera i segona planta hi ha:

- El Departament de Patrimoni Cultural i Biblioteques.
- L'Arxiu Històric de Cornellà de Llobregat.
- L'Avenç de Cornellà, Associació per al Patrimoni Històric i la Cultura.

◀ Concert al pati del Castell.
Fotografia: Ajuntament
de Cornellà de Llobregat

Castell de Cornellà

Calle Mossèn Jacint Verdaguer, s/n
08940 Cornellà de Llobregat

93 474 51 35

museumercader@aj-cornella.cat

[/museuscornella](https://www.facebook.com/museuscornella)

[@museuscornella](https://www.instagram.com/museuscornella)

Metro: Cornellà Centre (L5)

Trambaix: Cornellà Centre (T1, T2)

Renfe: Cornellà (R1, R4)

FGC: Cornellà Riera (L8, S3,
S4, S8, S9, R5, R50, R6, R60)

Departament de Patrimoni Cultural

Departament de Biblioteques

Arxiu Històric Municipal de Cornellà de Llobregat

L'Avenç de Cornellà. Associació per al Patrimoni Històric i la Cultura

Sala d'exposicions

Horari: de dilluns a divendres

de 10 a 14 hores i de 17 a 20 hores.

Diumenges i festius de 10 a 14 hores.

Sense exposició temporal,

la sala romandrà tancada.

Consulteu la programació.

